

**Til: Storingsrepresentant Nina Sandberg – Velferdsutvalget i Nordisk Råd
Storingsrepresentant Jorodd Asphjell – Utvalget for utdanning og kultur
Storingsrepresentant Stein Erik Lauvås – Utvalget for vekst og utvikling**

Oslo, 27. november 2019

Fra: NHS (Nordiska Hörselskadades Samarbetskommitté)

Nordiske venner. Vi som henvender oss til dere er en paraplyorganisasjon i Norden som arbeider for å gi en bedre hverdag for Nordens hørselsskadede / hørselshemmede.

Vi oversender et forslag som vi ønsker dere kan bruke som enten medlemsforslag fra deres partigruppe, Den socialdemokratiska gruppen eller som innspill i **Utvalget for kunnskap og kultur i Norden**

Hvem er vi?

Nordiska Hörselskadades Samarbetskommitté er et samarbeidsorgan for gjensidig læring og forståelse mellom hørselshemmedes organisasjoner i Norden. NHS fungerer som et forum for koordinering av nordiske synspunkter i arbeidet med hørselshemmedes interesser i Europa. I samarbeidskomiteen inngår hørselshemmedes sentralorganisasjoner fra de nordiske landene.

NHS har 115 000 medlemmer, består av 8 hørselsorganisasjoner fra seks nordiske land. Vi er organisert i NHS og samarbeider internasjonalt med EFHOH (European Federation of Hard of Hearing) og IFHOH (International Federation of Hard of Hearing People). Organisasjonene innen NHS er nasjonale, partipolitiske og religiøst uavhengige. Det er satt fokus på og jobbes med menneskelige rettigheter innen FN konvensjonen, om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne og muligheten for at rett til hjelpemidler skal være en lovfestet rett i alle Nordiske land og i prinsippet kostnadsfritt.

Rundt 14,5 prosent (4 millioner mennesker) av Nordens befolkning har en betydelig hørselshemming som påvirker hverdagen, som sosial isolasjon og frafall fra utdanning og arbeidsliv. Gruppen hørselshemmede er mangfoldig og stadig flere rammes av hørselsnedsettelse.

Forslag til tekst:

Vi spiller nå inn forslag til partigruppe, Den socialdemokratiska gruppen og **Utvalget for kunnskap og kultur** i Norden som vi håper kan formuleres som en betenkning fra utvalget hvor man ber Nordisk Ministerråd sette forslagene på dagsorden. Forslagene er forankret i NHS sine medlemsorganisasjoner på toppledernivå.

Vi ønsker at dere i samhandling med Nordisk råds parlamentarikere kan være med å sette forslagene på den politiske dagsorden. Vi ønsker konkret at Nordisk råd ber Nordisk Ministerråd om å sette Menneskerettigheter, Bærekraftig utvikling og Fri bevegelse for mennesker med hørselsutfordringer på dagsorden.

Vi foreslår for å gjøre hverdagen enklere for Nordens vel 4 millioner hørselshemmede:

1) **Menneskerettigheter innen utdanning og kultur.**

Prosjekt om urfolk og funksjonshinder

- Betydning for Kultur og identitet.
- Betydning for samfunnsdeltagelse
- Betydning for Språk

Det må jobbes strukturert og prosjektrelatert mot de samiske miljøene i Norden innen hørselsfeltet.

Det finnes ingen skrivetolker i Norden som de nordiske nasjonalstater er villige til å bekoste. NHS ber om at Samiske skrivetolker må utdannes og få stillingshjemler innen nasjonalstatene. Som et første skritt bør en starte en pilot, eksempelvis i Finnmark fylke, med utdanning av 2-4 Nordsamiske skrivetolker.

Situasjonsbeskrivelse skrivetolk:

Din Hørsel nr 5 (<https://digital.findexaforlag.no/i/1175960-din-h%C3%B8rsel-utgave-5-2019>) opplyser om at det er kun 62% av de som bestiller skrivetolk som får dette. Resten må klare seg uten tolk, avtaler og møter må flyttes eller droppes. Det er geografiske forskjeller på tilgang på skrivetolk i Norge og folkerike områder som bl a Oslo og Akershus har kun 13 ansatte ved tolketjenesten. NAVs prioritering av tolk til oppdrag skjer etter følgende liste: 1) Akutt fare for liv og helse 2) Viktige hendelser i livet 3) Arbeid og høyere utdanning 4) Dagliglivets gjøremål. Arbeidstagerne med hørselshemming får ofte avlysninger på tolk fra Nav, noe som medfører at arbeidstagerne må avlyse sine jobbmøter.

Prosjekt om barn og unges helse og deltagelse innen skole og fritid. Utdanning.

Kermit-rapporten, NTNU

(<https://samforsk.no/Publikasjoner/2018/HLF%20rapport%20endelig%20WEB.pdf>) :

«Hørselshemmede barn og unges opplæringsmessige og sosiale vilkår i barnehage og skole - Kunnskapsoversikt over nyere nordisk forskning» viser som følger:

- Mangel på ressurser, fagkompetanse, individuell og teknisk tilrettelegging i skolen bidrar til at hørselshemmede ikke får like stort utbytte av undervisningen som medelever.
- Hørselshemmede barn har vansker med sosial deltagelse og likestilling i barnehager og skoler
- Det er fravær av forskningsresultater som tyder på at hørselshemmede barn og unge blir spurt eller involvert når det gjelder oppfyllelse av rettigheter.

NHS ber om at det utarbeides en strategi for at hørselshemmede barn ikke diskrimineres i den nordiske skolen eller i barnehagen. NHS ønsker videre samhandling/ erfaringsutveksling med Nordisk Råd sett opp mot HLF Briskeby AS som er heleid av HLF (Hørselshemmedes Landsforbund) og hørselsfaglig kompetanse i NHS medlemsorganisasjoner.

2) Fri bevegelse

Funksjonshinderperspektiv i nordisk samarbeide om fri bevegelse. **Utdanning.**

NHS spilte inn tidligere følgende forslag og invitasjon til samhandling mellom NHS og Nordisk Råd:

Unge mennesker i et utdanningsløp må få bedre hørselsteknisk tilrettelegging i skolene og på universitetene. Dette innebærer lydutjevningssanlegg, mikrofoner, teleslynge og skrivetolkning. Dette for blant annet å øke studentmobiliteten i Norden.

NHS ber Nordisk Råd om: Det må tas et nordisk initiativ for å fjerne barrierer i eksisterende skolebygg, parallellt med at nye skoler må være universelt utformet. Det norske initiativet ”Veikart for et universelt utformet skole”, må gjennomføres i alle nordiske land. Alle skoler må kartlegges og utbedring av feil må følges opp på alle eksisterende skoler.

Med vennlig hilsen for NHS, Morten Buan/ Roar Råken, sign.

Morten Buan
Hørselhemmedes landsforbund

HLF og NHS (Hørselhemmedes Landsforbund og
Nordiska Hörselskadades Samarbetskommitté)

Roar Råken
Organisasjonssjef og Int.Pol. Sekretær
Besøksadresse: Brynsveien 13, 0609 Oslo
Mobiltelefon: 413 03 243
www.hlf.no

Nordiska Hörselskadades Samarbetskommitté är ett samarbetsorgan för ömsesidigt lärande och förståelse mellan hörselskadades organistationer i Norden. NHS fungerar som ett forum för koordinering av nordiska synpunkter i förhållande till arbetet med hörselskadades intressen i Europa. I samarbetskommittén ingår hörselskadades centralorganisationer från nordiska länderna.

Høreforeningen
Danmark

HLF (Hørselhemmedes Landsforbund)
Norge

Svenska hörsel förbundet rf
Finland

Kuuloliitto ry
Finland

Hörseltjänst rf
Finland

Hörselskadades Riksförbund (HRF)
Sverige

Heyrnarhjálp
Island

Felagid fyri hoyribrekad i Fearoyum
Färöarna